

Tovéřský ZPRAVODAJ

ČTVRTLETNÍK OBCE TOVĚŘ

Zpravodaj vydává obec Tověř, Obec Tověř, č.p. 18, PSČ 78316, IČ: 00635626 Ev. č. MK ČR E 21473

zpracování: Marta Šubrtová 731 900 647, martasubrtova@seznam.cz

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

uplynuly čtyři roky a před námi jsou další volby do obecního zastupitelstva, které se konají ve dnech 10. a 11. října 2014. Je dobrým zvykem se na konci funkčního období ohlédnout a zhodnotit, co se zastupitelstvu obce podařilo a kde ještě zůstávají rezervy.

Mezi podařené projekty můžeme zařadit vybudování okružní křižovatky, zřízení nového dětského hřiště, výměnu osvětlení v podstatné části vesnice, dílčí opravy kanalizace, rekonstrukci sociálního zařízení a úpravu venkovních prostor v mateřské škole, postupné sanační úpravy a opravy střechy kulturního domu, rekonstrukcí proběhy i prostory stávající sauny a občanské vybavenosti jako např. kaďernictví, obec vyřešila odvoz bioodpadů, proběhla výsadba ovocných stromů podél příjezdové cesty od Olomouce. Zastupitelstvo dále odsouhlasilo oficiální znak a prapor obce, vznikly nové kulturně společenské akce.

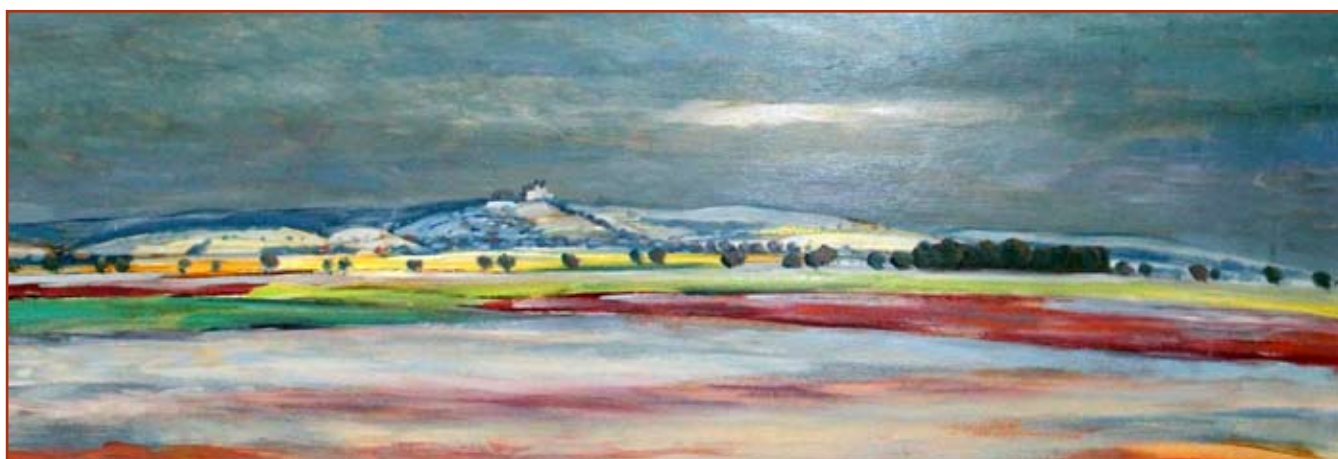
Bohužel se nepodařilo vyřešit problém nových nájemních smluv bytového domu č. p. 171 a doposud neproběhla závěrečná fáze schválení nového územního plánu, což bude úkol pro nově zvolené zastupitelstvo v následujícím období.

Plány do budoucna a jejich plnění budou součástí volebních cílů jednotlivých nezávislých kandidátních stran

naší obce. Na tomto místě bych rád popřál plno energie a úspěchů ve volebním klání všem kandidátům v nadcházejících volbách do obecního zastupitelstva a zároveň bych chtěl poděkovat všem zastupitelům obce právě končícího funkčního období za odvedenou práci a pomoc obci, jež mnozí vykonávali nad rámec svých povinností, za účast na zasedáních a především za uskutečněná rozhodnutí, která z těchto zasedání vzešla ku prospěchu obce. Poděkování patří též zaměstnancům obce, zaměstnancům mateřské školy, hasičskému spolku, brigádníkům, dobrovolníkům a občanům, kteří se podíleli na organizování kulturních a společenských akcí, bez jejichž pomoci by naše obec jen stěží mohla zorganizovat například tradiční hodové slavnosti, společenský ples nebo vznik nových akcí a programů v rámci dětského dne, Tovéřskou country skalku nebo cesty pohádkovým lesem...

Vážení spoluobčané, přeji Vám mnoho štěstí, zdraví a úspěchů a obci Tověř bezproblémový chod ku prospěchu všech, kdo v ní žijí.

Miroslav Majer
starosta obce

František Šnajdr: Předjarní Haná, olej na plátně, 1983

UDÁLO SE V ČERVENCI, SRPNU A ZÁŘÍ

TOVĚŘSKÉ HODY

V sobotu 5. července se uskutečnily tradiční tověřské hody jejichž organizaci zajistil spolek dobrovolných hasičů.

Program začal dopolední mší u kapličky a poté se přesunul do areálu Koliby, kde bylo pro návštěvníky připraveno pohoštění spojené s hudbou dechové kapely Dolanka a atrakcemi pro širokou veřejnost. Návštěvníci se mohli pokochat pohledem na historické motorky nebo funkční průzkumný tančík Praga, který představil nadšenec pan Fiala z Bohuňovic, pro děti byla připravena indiánská střelnice, mohly se povozit na ponících, v lunaparku i v kočáře. Netradiční atrakcí byl především vyhlídkový let vrtulníkem, jehož se zúčastnilo asi šedesát zájemců. Závěr vydařeného dne patřil jako již tradičně hasičské pění a večerní taneční zábavě v prostorách areálu. Tověřští hasiči tímto děkují všem zúčastněným dobrovolníkům a účinkujícím za důstojně oslavený svátek hodových slavností v obci.

CESTA POHÁDKOVÝM LESEM

První zářijovou sobotu se uskutečnila ve spolupráci s občanským sdružením Pohoda v údolí v pořadí již třetí Cesta pohádkovým lesem. Stejně jako předchozí ročníky se i tento setkal s velkou odezvou u rodin s dětmi ze širokého okolí. Počasí vyšlo na jedničku a plejáda téměř profesionálně vyvedených pohádkových postavíček byla pro zhruba dvě stovky dětí zárukou, že se budou dobře bavit. Na závěr dostal každý malý účastník upomínkový diplom za zvládnutí cesty tověřským lesem a odměnu za splnění pohádkových úkolů. Získané prostředky (cca 7 000 korun) byly formou sponzorského daru poukázány hospici na Sv. Kopečku, Linku bezpečí a projekt Nemocnice na konci světa.

PŘIPRAVUJEME

ZÁJEZD DO VINNÉHO SKLEPA - o termínu a místě se jedná, budete o něm včas informováni.

ZÁJEZD PRO DŮCHODCE - exkurze do Nošovického automobilového závodu Hyundai a pivovaru Radegast bude pro naplněnost termínu uskutečněna na jaře příštího roku.

PODZIMNÍ TURNAJ VE STOLNÍM TENISE - v termínu 15. listopadu proběhne již čtvrtý ročník místního turnaje ve stolním tenise. V sále kulturního domu budou připraveny stoly pro všechny sportovně naladěné Tovéřany v kategoriích muži, ženy, děti.

HALLOWEENSKÝ PRŮVOD pořádaný mateřskou školou se uskuteční ve čtvrtek 30. října, sraz v 17:00 před školkou. Všichni se mohou těšit na lampionový průvod obcí zakončený na skalce, kde bude jako obvykle připraven oheň na opékání špekáčků čaj pro zahřátí.

ROZSVĚCOVÁNÍ VÁNOČNÍHO STROMU před hasičskou zbrojnicí se uskuteční ve čtvrtek 4. prosince v 17:00 hodin.

PŘEDVÁNOČNÍ POSEZENÍ PRO DŮCHODCE se uskuteční v sobotu 13. prosince v sále kulturního domu od 14:00 hodin.

VOLBY

Ve dnech 10. října od 14:00 do 22:00 a 11. října od 8:00 do 14:00 se budou konat v zasedací místnosti obecního úřadu v Tovéři, č.p. 18 volby do obecního zastupitelstva.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V OBCI TŘÍDĚNÝ ODPAD

S radostí konstatujeme, že díky svědomitosti vás, občanů, se obecní statistiky třídění odpadů neustále zlepšují. Šetříme tím společně nejen obecní „kasu“, ale i životní prostředí. Množství vytríděného odpadu představuje v přepočtu úsporu 52 872 tun emisí CO₂ méně v našem ovzduší a úsporu energií 347.613 kWh.

Srovnání odpadového hospodářství obce v tunách v období 2011-2013

komodita	2011	2012	2013
papír	7,66 t	12,15 t	12,01 t
plast	6,67 t	7,84 t	8,56 t
sklo	9,79 t	9,4 t	9,36 t
tetra pack		0,4 t	0,51 t
komunální odpad	157,5 t	140 t	125,51 t
velkoobjemový odp.	34 t	23,9 t	11,195 t
nebezpečný odp.	0,34 t	0,74 t	0,375 t
bio odpad		50,7 t	61,42 t

Z těchto čísel vyplývá pozitivní zpráva pro hospodaření obce s odpady, resp. vysoký podíl tříděného odpadu a snižování objemu odpadu komunálního, velkoobjemového a nebezpečného.

VÝZVA

Po úspěšném zavedení kontejnerů na tříděný odpad a jejich maximálním využití přicházíme s další možností pro tříděný odpad.

Použité jedlé oleje, především z fritéz, se dají po recyklaci využít například jako přípravek do paliv nebo v chemickém a gumárenském průmyslu. Lidé jsou zvyklí vyhazovat použitý olej v plastových lahvích do klasických popelnic nebo jej v horším případě vylévají do dřezů a záchodů. Bohužel tyto mastné látky značně znečišťují kanalizaci, kterou zanášejí a způsobují problémy v čistírně odpadních vod. Zatím však neexistuje jednotný způsob likvidace tohoto odpadu. Například olomoucké domácnosti, které chtějí potravinářské tuky likvidovat ekologicky, je musí vozit do sběrných dvorů.

Rozhodli jsme se proto vyjít vám vstříc: budeme tyto oleje jedenkrát měsíčně vybírat na obecním úřadě a odvážet k recyklaci do specializované firmy. Vybírat se bude vždy první pondělí v měsíci od 15:00 do 16:00 hodin. Oleje přinášejte v plastových lahvích.

PROBLÉM OBCENÍ KANALIZACE – VÁŠ PŘÍSTUP

Žádáme všechny občany, aby svým jednáním „šetřili“ přečerpávací techniku naší stanice čistírny odpadních vod a nesplachovali do toalet hygienické potřeby z odolné buničiny jakož i veškeré předměty, které do kanalizace nepatří, protože toto zatěžování splaškových vod musí obec řešit nákladnými opravami.

Děkujeme.

VÝPIS Z 32. ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA ZE DNE 8. ZÁŘÍ 2014

Přítomni: Miroslav Majer, Čestmír Večeřa, Vratislav Brodacký,

Ing. Anna Kopřivová, Ing. Petr Maurer

Omluveni: Ing. Jaroslav Brodacký, Ing. František Pachman,

- **Kontrola plnění usnesení z 31. a předchozích zasedání**

Byla provedena schůzka s projektantem za účelem zkrácení finální úpravy sálu KD v Tověři- respektive pódia včetně statického posouzení, podklady do zasedání tohoto zastupitelstva zatím nejsou k dispozici.

Dále byla provedena prohlídka dřevěných balkónů na bytovém domě č. p. 171, nejnnutnější opravy havarijního stavu budou provedeny neprodleně, návrh řešení z dlouhodobého hlediska se připravuje.

Územní plán dle vyjádření odboru koncepce a rozvoje bude bohužel připraven k veřejnému projednání v novém volebním období.

- **Nájemní smlouva mezi obcí a RWE GasNet**

Zastupitelstvo schválilo nájemní smlouvu č.182953 mezi obcí Tověř a RWE GasNet, s.r.o.

- **Prodej části obecního pozemku**

Zastupitelstvo schválilo prodej části obecního pozemku p.č. 417/15 v k.ú. Tověř o rozloze 10 m² panu Černohouzovi dle předchozího zveřejněného záměru, za částku 1031 Kč/m².

- **Oprava splaškové kanalizace**

Zastupitelstvo schválilo nabídku stavební firmy Vít Pospíšil, vodoinstalatérství a zemní práce, jako vítěznou nabídku na realizaci zakázky na opravu splaškové kanalizace a pověřilo starostu k sepsání SOD na toto dílo.

- **Zrušení vyhlášky 2/2005**

Zastupitelstvo obce schválilo OZV 1/2014 o zrušení vyhlášky 2/2005 o místním poplatku za provozování výherních hracích automatů, dle přílohy č.2.

- **Náves – výsledek bezpečnostního auditu**

Zastupitelstvo obce se seznámilo s předloženým bezpečnostním auditem, který vznikl na základě požadavku obce pro potřeby následné dotace ze SFDI. Tento audit je zveřejněn na webových stránkách obce. Z auditu vyplývá nutnost snížit riziko dopravní nehodovosti zúžením stávající komunikace III/44310, dle původní studie č.2.

Starosta obce dále řešil s dotčenými občany a projektantem situaci parkování ve spodní části obecní návsi, tak jak na to bezpečnostní audit též upozornil.

Rozhodnutí v této záležitosti vzejde z nově vzniklého zastupitelstva v nejkratším možném termínu po komunálních volbách.

- **Kulturní dům, dotační možnosti.**

Zastupitelstvo obce se seznámilo se zasláním předběžné žádosti o možnost rekonstrukce mateřské školky, resp. její nástavbou.

MŠMT vypsal tuto možnost v rámci monitoringu zájmů obcí ke dni 31.8.2014 a obec žádost pro tento účel zpracovala na základě schváleného plánu investic obce Tověř na období 2014-2018 (ze dne 4.9.2013). Garantovaná dotace činí 85 %.

Zastupitelstvo obce pověřilo starostu obce k vypsání výběrového řízení na kompletní projektovou dokumentaci k připravované žádosti z dotačního titulu MŠMT.

- **Chodník Tověř-Dolany.**

Zastupitelstvo obce se seznámilo se stavem plánované realizace výstavby nové pěší cesty mezi obcemi Tověř a Dolany, souhlasí s přípravnými pracemi, především pak s jednáním s dotčenými soukromými osobami, jichž se tato stavba dotkne. Tento úkol je přenesen i do dalšího volebního období.

- **Polní cesta Tověř - Dolany – u rybníka.**

Zastupitelstvo obce se seznámilo s výběrovým řízením a schválilo investici na realizaci pokládky polní cesty (podél rybníka na parc. č. 420 v k.ú. Tověř) ze zámkové dlažby, jež bezprostředně navazuje na schválenou investici obce Dolany – nový povrch polní cesty vedoucí z k.ú. Tověře do Dolan. Polní cesta je výhradně určena pro klidovou a rekreační zónu a pro příjezd motorových vozidel ke stávajícím majitelům rodinných domů u této cesty. Uprostřed cesty bude vytvořena zábrana znemožňující průjezd touto polní cestou. Termín realizace je stanoven na 30.9.2014.

- **Smlouva o zřízení služebnosti inženýrských sítí**

Zastupitelstvo schválilo smlouvu o zřízení služebnosti inženýrských sítí mezi obcí Tověř a O2 Czech Republic a.s. – komunikační vedení pod označením 71010-006978 VPI, vymístění parcely č. 57/3 v k.ú. Tověř.

- **Aukce na dodávku energií**

Zastupitelstvo schválilo závaznou objednávku na aukci na dodávku energií se společností Nákupní společnost.

- **Schválení odměny starostovi obce**

Zastupitelé obce podali návrh a usnesením schválili odměnu starostovi obce ve formě peněžitého daru ve výši 40.000 Kč, především za příkladnou práci ve čtyřletém období, kterou vykonal nad rámec svých povinností a své působnosti ve funkci starosty obce. Starosta pověřil místostarostu úkolem zjistit, zda je tento návrh v souladu se zákonem.

Z HISTORIE NAŠEHO SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

I v tomto zpravodaji vám přinášíme obrázek z historie našeho sboru dobrovolných hasičů, který tentokrát pochází z počátku 70. let a zachycuje první a druhou generaci našich hasičských dobrovolníků. Horní řada zleva: Barvíř, Malík, Štědrý, Kotlaba, Ťuková; uprostřed: Ťuka, Prokeš; spodní řada: Šnajdr, Prokešová, Téglová, Malíková, Sobková, Hruška.

*Třetí generace továřských
hasičů v historických
uniformách na snímku
z roku 1988*

VŠICHNI DOBŘÍ RODÁCI

FRANTIŠEK ŠNAJDR

Malíř František Šnajdr se narodil v Tověři 1. září 1914, letos jsme tedy oslavili 100 let od jeho narození. Rádi bychom proto v několika řádcích připomenuli jeho život.

V útlém věku žil se svými rodiči v bytě na olomouckém předměstí Lazce. Když mu bylo dva a půl roku, zemřel jeho otec František, olomoucký úředník, který jako voják v době 1. světové války onemocněl tyfem, jemuž v únoru 1917 v olomouckém vojenském lazaretu podlehl. Matka Amálie Šnajdrová, rozená Kameníčková, se po ovdovění vrátila z Olomouce na rodný statek rodiny Kameníčků v Tověři, kde pracovala u svého bratra Františka, tehdejšího hospodáře, až do vysokého stáří. Na tomto statku prožil budoucí malíř se svým bratrancem Františkem a sestřenicí Anežkou své dětství.

Protože vyrůstal bez otce, stojí za zmínku, že se jeho poručníkem stal tehdejší továřský starosta a hospodář na sousedním statku, pan František Vajda.

Po vychození obecné školy v Dolanech, absolvování 4 tříd měšťanské školy a pokračovací školy v Olomouci-Pavlovičkách se stal obchodním příručím a v době světové krize, na počátku 30. let minulého století, našel zaměstnání u firmy Baťa ve Zlíně. Zde však poslední listopadový den roku 1933 utrpěl velmi těžký úraz, následkem kterého přišel o obě ruce až po předloktí. Bylo mu 19 let.

Po dlouhém a bolestivém léčení ve Zlíně a návratu do rodné Tověře si začal zvykat a zvládat nové umělé ruce. Stranil se lidí, chodil na procházky do polí a do lesa. Začal se v něm probouzet zapomenutý výtvarný talent, který se u něho projevoval už v dětství.

Nejdříve se naučil psát, poté kreslit a malovat s výraznou pomocí a podporou celoživotního kamaráda malíře ze Svatého Kopečka Stanislava Menšíka a později pod vedením budoucího národního umělce Bohumíra Dvorského, který se na konci

30. let přistěhoval také na Svatý Kopeček. Současně začal za pomoci svých přátel fotografovat.

V létě roku 1936 se oženil s Marií Šnajdrovou rozenou Menšíkovou, dcerou kováře ze sousedních Samotíšek. První syn Miroslav se narodil v roce 1938 a druhý, František, roku 1943. Se svou chotí Marií, která mu byla láskyplnou životní družkou a nezbytnou oporou i pomocnicí v jeho tělesně nelehkém životě, prožil 50 roků klidného a šťastného života.

Po ovdovění v roce 1986 se o něj nezištně a obětavě starala paní Marie Kučerová roz. Kašparová, také vdova a kamarádka z dětských let, tovaryšská rodačka, které patří velký dík za dalších malířových plně tvůrčích 14 roků života.

Počátkem 40. let minulého století dosáhl ve své výtvarné činnosti takové úrovně, že mu bylo umožněno poprvé vystavovat své práce v roce 1943 v Olomouci spolu se členy Skupiny olomouckých výtvarníků, jejímž se stal členem.

Ve Skupině olomouckých výtvarníků byli nejlepší malíři, sochaři a architekti olomouckého regionu jako Marta Rožánková-Drábková, Aljo Beran, Stanislav Menšík, Bohumír Dvorský, Karel Homola, Jindřich Lenhart, sochaři Julius Pelikán, Karel Lenhart, Vojtěch Hořínek, Rudolf Doležal a mnoho dalších, se kterými se mladý František Šnajdr velmi spřátelil.

Výtvarníci se velmi často družili s umělci olomoucké divadelní scény, později velmi slavných jmen, jako byli scenograf Oldřich Šimáček, fotograf Karel Kašpařík z Dolan, herci Josef Bek, Jaroslav Moučka, Oldřich Velen, Marie Vášová, Slávka Budínová, Věra Publíková či František Řehák, z nichž mnozí se stali velmi dobrými známými a přáteli F. Šnajdra a často navštěvovali jeho tovaryšský dům číslo 74.

První samostatnou výstavu měl F. Šnajdr v roce 1949 již jako člen Svazu československých výtvarných umělců v někdejší olomouckém Domě umění. Vedle dlouhé řady

skupinových výstav měl více než 30 samostatných výstav v mnoha městech tehdejšího Československa. Poslední samostatnou výstavu za života měl F. Šnajdr v prosinci roku 2000 v olomoucké galerii Patro. Velká posmrtná souborná výstava kreseb, obrazů a fotografií pak byla v roce 2002 v Galerii G v Olomouci.

Za svého života vytvořil F. Šnajdr nespočet kreseb, akvarelů, kvašů a olejů, na nichž ztvárnil hlavně krajinu Hané, Svatého Kopečka, Dolan, okolí Továře a Olomouce, ale také krásu jižních Čech, kam jezdil na dovolenou, Jeseníků, Beskyd, Pálavy, okolí Krnova, Příbrami, Českomoravské vysočiny, Brd a také Slovenska. Na svých zahraničních cestách pak krajinu a moře východního Německa a Jugoslávie.

Jeho obrazy, vedle zastoupení v řadě českých galerií, zdobí mnohé příbytky nejen v Tověři, v okolních vesnicích a Olomouci, ale také v Německu, Rakousku, na Ukrajině a daleko za mořem v USA, Kanadě a Austrálii, kam se dostaly jako dary českým emigrantům od příbuzných jakožto připomínka na jejich rodný kraj.

Vedle své výtvarné činnosti aktivně pomáhal kultuře v Tověři, v poválečných letech to bylo loutkové divadlo pro děti provozované v sále 1. patra horní tovaryšské hospody u Zdařilů a po postavení kulturního domu v 50. letech režiroval a scénicky pracoval v ochotnickém divadelním kroužku. Svými plakátovými malbami se podílel na výzdobě pověstných tovaryšských hasičských balů včetně psaní plakátů, které se vyvěšovaly v okolních vesnicích. V 60. letech byl kronikářem obce, kdy z jeho iniciativy vznikla obrazová fotopříloha a 8milimetrový film dokumentující hlavně rok 1960.

Plné ocenění umělcovy tvůrčí práce se dostalo od předních teoretiků umění: Jana Bečáka, Stanislava Křupky, Františka Dvořáka, Aloise Rečky, Jaromíra Lakosila, Bohumíra Koláře, Zdeňka Pospíšila a v neposlední řadě důvěrného přítele ze

Samotíšek Bohuslava Smejkal, jejichž slova můžeme číst ve výstavních katalogích samostatných výstav. Obdržel několik čestných vyznamenání za celoživotní tvorbu.

Životní dílo tohoto významného tovaryšského občana – výtvarného umělce, malíře a fotografa Františka Šnajdra – se završilo dne 12. května 2001 ve šternberské nemocnici.

Jak jsme informovali na webových stránkách obce, k tomuto významnému výročí byla uspořádána vzpomínková výstava obrazů, fotografií a kreseb v olomoucké galerii PATRO, která se uskutečnila od 27. května do 30. června letošního roku.

TVOŘENÍČKO V TOVĚŘI

Pro velký zájem otevírá paní Věra Kočí nový termín pro zájemce o tvořivou práci a umění z oblasti malířské, kreslířské a sochařské techniky. Účastníci se scházejí pravidelně v podnělí v prostorách kulturního domu, noví zájemci mohou kontaktovat paní Kočí na tel 607 812 347 nebo na e-mailové adrese koci.kosmetika@seznam.cz, kde se dozví veškeré potřebné informace.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

VÝZNAMNÁ ŽIVOTNÍ JUBILEA

V listopadu oslaví 70 let pan **Jaroslav Hudec**.

V prosinci oslaví 65 let pan **Antonín Novák**.

Gratulujeme!

ÚMRTÍ

Ve třetím čtvrtletí tohoto roku nezemřel žádný tověřský občan.

NOVĚ NAROZENÍ

Dne 12. července se narodil **Lukáš Vogl**.

Dne 14. července se narodila **Barbora Černohouzová**.

Máte-li zajímavé fotografie či jiné materiály z historie naší obce, budeme velmi rádi, když se o ně s námi podělíte rádi je také zveřejníme v dalším zpravodaji.